

Цар Соломон і пчїлка

Катря Гриневичева

Пчїлка, про яку говоримо, була найвеселїшою цокотухою царських пасїк. Вона мала чепурну голївку крильця розмальованї синїми пружками, мохнате тїльце і лапки рухливї, як живе срібло.

Славна була пчїлка.

Лежав раз цар Соломон у холодному саду, чорний невїльник з Фїнікії розстелив пухкий килим на травах під орїхами і віялом з павиних пер освїжував лице володаря. Сей, простягнувшись горїлиць, роздумував півсонно над причинами всього, що сотворене Богом.

У саду була тиша. Далеко десь, одною і тою самою ноткою, скрипїв колодязь, тож цар Соломон схилив чоло на руки і непомїтно для себе задрїмав.

Тїльки що став снити, як тридцять тисяч кметїв рубає кедрину на Лїван-горї під храм Господовї, тїльки що став він чути грюкїт кедрового брусся, кладеного будївничими на стовпах святинї, тїльки що у снї мов за їмлюю спостерїг на морї кораблї, повнї золота з країни Офїр, як пчїлка, отся найвеселїша з цїлої царської пасїки, ужалила його в лице, і заки прокинувся, відлетїла без слїду й вїстї.

Цар Соломон лїг, постогнуючи, у своїй кїмнатї; голова в нього завита вогким ряденцем. Слуги чимраз віялами прохолоджують опухлу і наболїлу щоку, вважаючи, щоби нїчим тяжко гнївного не обїдити. Приносять у срібних чашах цїлющі лїки, спалюють на лопатках нард і цинамон, радї принести царю забуття, та все даремно.

Цар Соломон устав нарештї, сїв на своєму одрї з рожаного дерева і велїв слугам:

– Ідїть до царицї пчїл і поспитайте, яке їм'я сеї негїдницї, що ужалила мене? Вона, цариця, весь свїй рїд, що при дворї живе, знає по їменї. Коли б зборонялася виявити, хто є винуватицею, горе їй! Викурю димом усї двірські пчоли, нехай пропадають до одної на дощах і вітрї!

Цариця пчїл зблїдла, як почувала сю страшну новину. Вона сидїла саме у своєму улю, на престолї, злїпленїм з воску, прозорого, як алебастер. Пробувала оправдати збиточницю її молодим віком, несвїдомїстю двірського етикету, незнанням високодостойної особи царя Соломона...

Нїщо не допомгло. Коли побачила, що через одну пчїлку з димом підуть тисячї любих, спокїйних сотворїнь, – рїшилася жертвувати тамту і сказала:

– Ся пчїлка зоветься Цвїтанка.

Найшли її ледве вечором, як, не прочуваючи лиха, сидїла собі на купочцї квіття, саме напроти царського вікна, і заднїми нїжками чистила крильця, що мелькали в повітрї, як два живї вогники. Одна із служок, метка над усї другї, закинула сїтку над комашкою – і зловила, мало не упала з своєю полоненою почерез грядки крокозу та чорнобривця.

Принесли пчїлку перед володарем. Він до сеї пори трохи вже прийшов до себе,

лице потахло і біль менше дошкулював. Коли побачив таке мале сотворіння, що стало причиною утрати його спокою, вибухнув голосним сміхом, але біль під оком вернув його лицю давню строгість, і він сказав безжалісно своєму почтові:

- Утопіть її в ставі і принесіть мертву перед мене отсю пчілку Цвітанку А тоді нехай комонники запряжуть найменшу мою колісницю. Поїду оглядати, як дарабами пливуть зрубані кедри з ліванських гір.

Затріпоталася з жаху пчілка, негодна найти собі щілки до утечі. Наче той золотий в пасмужки брендяк, завертілася яких десять разів довкола себе, гей на вмиранню. Коли ж почула, що її несуть вже кудись чийсь жорстокі руки, вона, скільки сил у маленьких грудях, заплакала:

- Не вели мене губити, царю Соломоне! Я тобі можу колись стати до помочі у лихій пригоді.

Тут уже не було напrawdę стриму сміхові...

Всі сміялися, навіть пчілка, мов сим сміхом заразилася, й собі захихотала крізь перлисті сльози. Цар Соломон сміявся найголосніше і сам підійшов до сітки, високий, прегарний, в пурпурній мантиї ще й блиску самоцвітів. Він схилився і великодушно випустив малого в'язника на волю.

Помчала пчілка, розтопилася високо в блакиті і довго пропадала здалека від людей, так маленьке серденько билосся з тривоги. Аж коли роса зробила її крильця тяжкими, вона нишком вернула до улія і без ніяких снів, як дроворуб, проспала всю ніч.

Від сеї пори цар Соломон полюбив її, шукав, пізнавав між другими, - її одній лиш вільно було бриніти кілька хоч довкола царської палати.

Одного дня знявся великий рух у цілому дворі. Від досвіта служба прибирала кімнати всякими блискальцями із скарбниці Соломона та розстелювала перські килими по теремах. Поміж розвішені по стінах лицарські щити з кованого золота червоніли вінці щонайпахливіших рож. Занавіси, прозорі мов вода, схилялися з вікон, отворених на городи, яким на світі не було рівні. На ставниках з червоного дерева, в посуді з слонової кості курилися: нард, алое і миро. На воротах стояли дворяни у хвалі свого царя, а були се щонайкращі молодці Єрусалима. Ті, що грали на свирілі, на гусях, арфах, кимвалах, ждали в повазі, щоби на даний знак трельом тисячі соловейків розколихати людські серця.

Бачила все те пчілка і чула. Вона знала вже, що Савська цариця, почувши про славу Соломона, іде випробувати його мудрість загадками.

У саме полудне прибула вона в Єрусалим з велетенським почотом. Її верблюди везли пахощі і благородне каміння, слонову кість, малпи і пави.

І видав цар Соломон пир, рішаючи миттю кожне питання своєї молодії гості. Не було нічого невідомого цариці, щоб він їй не вияснив.

Пчілка сиділа весь час на вікні, на своєму звичайному місці, і слухала. Савська цариця, виславляючи мудрість Соломона, веліла саме своїй служебці на закінчення пира подати собі дві китиці квіток, взяла їх у обі руки і, як корону питань, звернула до

Соломона ось які слова:

- Скажи мені, преславний царю Соломоне, котрі з сих квіток є живі, з корча відтяти, як падала рання роса, а котрі людською рукою учинені?

Цар Соломон знав воєнне діло, умів розпізнавати причини всього, що сотворене Богом, та в сій хвилі він квітками мало цікавився. І тепер, коли в могутньому умі не находив відповіді, - ще хвиля - тьмою поволіклась би слава його мудрості, - він повернув голову до вікна, де залюбки сідала пчїлка.

Вона була там, чула все, бачила блідніюче легке обличчя царя і стрепенулася тривогою за його честь. Миттю забринїла малими крильцями понад голови бенкетуючих і усїла, непомітно для цариці, на одній з китиць, що їх вона держала у руках, здивована вже трохи мовчазною повагою наймудрішого з людей.

А він зрозумїв тільки тепер, котрі квіти живі, - свободним рухом, усміхнувшись весело своїми повними, рум'яними устами, простягнув руку на одну з квіток і славословив красу, дану їй Богом.

Крізь легїт серпанків, шитих бісером, уклонила ся його мудрості савська цариця і сказала:

- Те, що про тебе переказують у моїм далекому краю, є тільки блїдою луною твоєї величї, марним відбиттям твого віщого розуму, о царю!

Весело кінчився розкішний бенкет, дудельники, свирільники і всі другі музиканти на арфах, гусях і кимвалах трельом тисячі соловейків розколювали людські серця.

А пчїлка?

Вона усїла на краєчку царської чаші з вином тяжким і сяйливим, як ізмарагд, та на радощах довго пила одну краплинку. Цар, веселий і рад, сказав їй жартливо, здвигнувши в любому почутті свої рівні брови:

- Полонила ти моє серце, наймилїша!

Цариця Саба просїяла від зворушення, понад квітку з пчїлкою простягнула до Соломона кінчики пальців, крашені цинобром, - він утиснув їх збентежено, та зараз порозумїв усе.

Його пчїлка стала свахою, та ще й якою значною!

Був се незабутній день, коли вона подїлила славу з Соломоном.